

**ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ - 1^ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ**

**Δ. ΣΟΛΩΜΟΥ
«Ο Κρητικός»**

ΘΕΜΑΤΑ

1. Ο Σολωμός επηρεάστηκε ιδιαίτερα από το δημοτικό τραγούδι. Ποια στοιχεία από το 1[18] και το 2[19] το πιστοποιούν;
2. Να εντοπίσετε τις αναδρομές στο 4[21] και να αναλύσετε τη σημασία τους.
3. Να αναλύσετε τους στίχους 5-8 στο απόσπασμα 5[22].
4. Ποια είναι τα κύρια μοτίβα της επτανησιακής ποίησης; Πώς αυτά εντοπίζονται στο ποίημα;
5. Παράλληλο κείμενο: «Η Αναδυομένη» (Ο Λάμπρος 32)
Στην κορυφή της θάλασσας πατώντας
Στέκει, και δε συγχύζει τα νερά της.
Που στα βάθη της μέσα ολόστρωτα όντας
Δεν έδειχναν το θείον ανάστημά της.
Δίχως αύρα να πνέει, φεγγοβολώντας
Η αναλαμπή του φεγγαριού κοντά της
Συχνότερμε, σα να 'χε επιθυμήσει
Τα ποδάρια τα θεία να της φιλήσει.
Να εντοπίσετε τις ομοιότητες στη μορφή της γυναίκας και στην περιγραφή της στο απόσπασμα 4[21] και στο κείμενο

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. 1[18]
στ.3: Ο αριθμός «τρία»
στ 5-6: «πέλαγα», «ακρογιαλιές», «βουνά»: η συμμετοχή της φύσης που δίνεται στον πληθ. αριθμό και ενισχύει το δέος.
2[19]
στ 2-4: ο όρκος που έχει ιδιαίτερη βαρύτητα και δίνεται κλιμακωτά.
στ 7-12: το σχήμα υποφοράς-ανθυποφοράς
Γενικά: ιαμβικός 15 σύλλαβος, ζευγαρωτή ομοιοκαταληξία, φύση, ηρωισμός, θρησκευτικό στοιχείο
2. **στ 13-17:** αναδρομή στο ευτυχισμένο και ξέγνοιαστο παρελθόν της παιδικής ηλικίας
στ 29-36: Η ήττα από τους Τούρκους, οι οικογενειακές συμφορές και ο εκπατρισμός
Σημ: Οι διαφορές του χτες (παιδική ηλικία) με το σήμερα (τα βάσανα του πολέμου)

3. Μέσα από την αναδρομή φαίνεται η μεταστροφή του ήρωα. Από την προηγούμενη μαχητικότητα και τον ηρωισμό που είχε επιδείξει στον πόλεμο, φτάνει σήμερα στην παραίτηση και στην αναζήτηση τρόπων επιβίωσης

Ανάλυση: - το ηρωικό χτες
- η σημερινή πτώση
- το «γιατί» της μεταστροφής

4. Κύρια μοτίβα: - θρησκεία
- πατρίδα
- φύση
- γυναίκα

Θρησκεία: 2[19] στίχοι 5 και εξής → η Δευτέρα Παρουσία, η ώρα της Κρίσης
4[21] η περιγραφή της Φεγγαροντυμένης όπου της προσδίδονται θεϊκά στοιχεία

Πατρίδα: ο πόλεμος στην Κρήτη και ο ηρωισμός του ήρωα

Φύση: όλο το έργο εκτυλίσσεται στη θάλασσα, η οποία παίζει κυρίαρχο ρόλο στην εξέλιξη

Γυναίκα: η Φεγγαροντυμένη και η αρραβωνιαστικιά του ήρωα

5. Το σκηνικό είναι το ίδιο, αφού και οι 2 γυναικείες μορφές εμφανίζονται στη θάλασσα. Επίσης, είναι γυναίκες με θεϊκά στοιχεία που περιβάλλονται με φως. Τέλος, το φεγγάρι παίζει κυρίαρχο ρόλο και στα 2 αποσπάσματα, αφού περιλούζει τις μορφές με το φως του.

2^ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

Α. Παπαδιαμάντη : «Όνειρο στο κύμα»

ΘΕΜΑΤΑ

1. Γράφει ο Γ. Παγανός για τον Παπαδιαμάντη : «Πολλές φορές με το λυτρωτικό μηχανισμό της καλλιτεχνικής δημιουργίας (sublimation), εξιδανικευμένος ο ερωτικός καημός γίνεται πηγή ποιητικότητας αφηγήσεων». Να αποδείξετε τα παραπάνω με βάση το κείμενο.

2. Η γραφή του Παπαδιαμάντη είναι ξεχωριστή, αφού χαρακτηριστικά στοιχεία του επαναλαμβάνονται σ' όλα του τα έργα. Να εντοπίσετε αυτά τα στοιχεία στο κείμενο.

3. «*Η Μοσχούλα έζησε όπως όλοι*». Να αναλύσετε τη φράση αυτή (αρχή τελευταίας ενότητας).

4. Ποιες αφηγηματικές τεχνικές εντοπίζετε στην τελευταία ενότητα; Να τεκμηριωθεί η απάντηση με χωρία του κειμένου.

5. Στ. Μυριβήλης : «*Η Παναγιά η Γοργόνα*»

«Η αγία ευτυχία του δροσερού νερού τίναξε, ηδονικός σπασμός, τα σπλάχνα της. Ήταν μια αίσθηση χαράς και λευτεριάς, μια δροσιά που έφτανε ως την ψυχή της, σαν να φόραγε κατάσαρκα ολάκερη τη θάλασσα, απ' την κορφή ως τα νύχια. Μια φορεσιά ρευστή και αγέρινη σαν αυτές τις μακριές διάφεγγες φούστες με τα γλαυκά και τριανταφυλλιά χρώματα, που φορούσαν μέσα στ' αμερικάνικα περιοδικά του Φόρτη κάτι κυρίες με κορμιά ανάλαφρα σαν τα σύννεφα. Την ένοιωθε να σέρνεται

πίσω της η ουρά, ατέλειωτη, ως πέρα στις μακρινές ακρογιαλιές, όπου οι φραμπαλάδες φουρφούριζαν μικρά αναδιπλωτά κύματα από αφρό.

Το κορμί της άστραψε μια στιγμή στο φεγγάρι σαν ένα μεγάλο χρυσόψαρο, κατόπι χάθηκε. Στον τόπο που βούτηξε, το φεγγάρι έριξε μια χεριά μεγάλες ασημένιες μονέδες.»

Να συγκρίνετε το παραπάνω απόσπασμα με το κείμενο ως προς τη μορφή και το περιεχόμενο.